

Rigsdagstidende.

1850. Forhandlingerne paa Landstthinget. № 34

Trettende Møde.

Onsdagen den 20de Februar.

(Fort.)

Solberg: Det Spørgsmaal: Hvad skulle vi gjøre for de Menneſker, ſom kun ved deres Hænders Arbejde kunne erhverve det Nødvendige til Livets Ophold, dette Spørgsmaal er af ſaaere betydelig Vigtighed. En Regjering kan aldrig viſe det bort, og Menneſkevennen kan heller ikke gjøre det. Deſværre er det kun ſaaere Lidet, hvad Staten og Regjeringen kan gjøre i den Henſeende, og det Meſte maa derfor henviſes til den private Godgjørenhed, til den private Menneſkekjærlighed. Men den Lov, ſom Talen nu er om, den har idetmindſte den Fortjenefte, at den har viſt Regjeringens Vilje til at imødekomme diſſe ſtakkels Menneſkers Fornødenheder, og til at afhjælpe idetmindſte nogle af de Savn, hvorunder de ſukke, og derfor mener jeg det bør nyde fuld Anerkjendſe. Naar det af den ærede Ordfører er ſagt, at der var ingen Fornødenhed til en ſaadan proviſoriſk Lov, at der maatte indtræffe mange Tilfælde, førend den fik ſin Berettigſe, da kan jeg ingenlunde være enig med ham deri. Thi derſom det er en Lov, og det er det jo, at Communen ſkal ſkaffe Bolig til enhver ſaadan Perſon, der ikke ſelv kan ſkaffe den, ſaa er et eneſte Tilfælde nok til at fremkalde en ſaadan proviſoriſk Lov; thi det er dog aabenbart, at naar Staten befaler Borgerne eller Communen, at de ſulle gjøre dette eller hiint, ſaa maa den ogſaa gjøre det muligt for dem at kunne opfylde de Forpligtelſer, ſom den paalægger dem. Naar den ærede Ordfører endvidere har ſagt, at der ingen Nødvendighed var til denne Lov, ſaa maa jeg gjøre opmærkſom paa, at der er en anden Nødvendighed, ſom han ikke ſynes at have lagt Mærke til. Det er den Nødvendighed for en Regjering at handle overeensſtemmende med de Principer, ſom den engang har anerkjendt for at være de rigtige

og gode. Naar der nu lever det Duſſe i Arbeidsmandens Bryſt, at han ſelv kunde give Almiſſe, og det er et almindeligt Duſſe, ſaaledes at kunne optage ſine Slægtninge og Andre i den Bolig, ſom er overdragen ham til egen Afbenyttelſe, ſaa er det jo ogſaa en Nødvendighed for Regjeringen, ſom erkjender at dette Duſſe er berettiget, at den da træder det imøde.

Schroll. Naar det Forſlag, ſom den ærede Landthingsmand for Frederiksberg Amt har ſtillet, blev antaget, ſaa vilde en Deel af den Agitation være hævet, ſom nu ſunder Sted med Hensyn til Fæſteværnet, fordi paa Fæſtegodſjet ingen Jnderſte kan ſaae Tilladſe til at opholde ſig, naar Godſeieren nægter det. Godſeieren nægter det nu ikke for at gjøre ſig en Binding derved, eller have ſit Gods, men han gjør det ſnarere, fordi Bønderne ønske, at holde de fattige ude, ſom muligt let kunde falde Sognet til Byrde. Derfor ſunder det viſt nok adſkillige Steder Sted, at man har ſøgt at holde dem ude, og diſſe Folk have derfor maattet ſøge til de Selveier-Sogne, hvor der er Leilighed til at boſætte ſig. Ved denne Leilighed følger der nu, at der paa de Steder, hvor Sognet beſtaaer af ſamlet Fæſtegod, er ingen Arbeidskraft nu, medens der er Overflødighed deraf paa andre Steder. Det er ikke altid ſaaledes Tilfældet; men jeg veed dog flere Steder, hvor det er Tilfældet. Det er nemlig en uligelig Fordeling af Arbeidsklaſſen, der er en Folge af, at Godſeieren paa ſine Steder kan holde dem ude, og det er en væſentlig Anledning til den Agitation, ſom hidtil har herſket, idet derved enkelte Steder ere blevne overbefolkede. Det er ogſaa Tilfældet, hvor Sognene beſtaaer deels af Selveiere, deels af Fæſtere, idet Selveierne have maattet forge for diſſe Individier, og at Byrden blev betydelig i Henſeende til diſſe Bøndergaarde ved Overhang om Almiſſer, medens Fæſterne holdt dem ude, hvoraf Folgen igjen er bleven, at Selveierne ere blevne